

Sambandskontoret

L O N D O N - R A D I O

STÅR VI FORAN MOBILISERING?

Vi offentliggjør her et dokument som krasst og klart viser hvor langt okkupasjonsmaktenes leiesvenner er kommet på forrederiets vei. Den uferd som Quisling og hans medforredre startet på den 9. april 1940 er her ført til veis ende - ned i landsforrederiets dypeste avgrunn. Dokumentet har journal nr. 153/44 og er fersnt med minister Sverre Riisnæs' forbekstaver. Den tyske oversettelsen er stilet til SS Obergruppenführer Berger. Den er datert den 17. januar 1944. Dokumentet lyder slik:

"Oversettes.

Jnr. 153/44 bl.

SP/Th

P. M.

Helt siden nyttår 1942 har jeg mest og hevdet at Norge burde helt eller delvis bli mobilisert og troppene settes inn på Østfronten. Jeg er overbevist om at det kan regnes med at den øverste del av soldatene vil være pålitelige i kamp mot det bolsjevikiske Sovjetrussland. Det kan derimot etter min oppfatning ikke regnes med pålitelighet som alminnelig regel ved norske troopers anvendelse på andre fronter.

Etter som tiden er gått, og kampen mot Sovjetrussland er blitt alltid-hardere, kan det regnes med at denne påliteligheten er blitt stadig større. Allikevel er en mobilisering en forholdsregel som i tilfelle bare må tas under utøvelse av stor forsiktighet og inntakelse av alle de nødvendige sikkerhetsforetakstninger. En heldig gjennomføring avhenger absolutt av at det av alle medvirkende tjenestlige instanser blir vist den største diskresjon, aktionhet og energi. Særlig må det troffes tilstrekkelige forholdsregler for å hindre røming til Sverige. Såfremt en vil gjennomføre en sådan mobilisering, må det skje etter følgende hovedretningslinjer:

1. Det mobiliseres i første omgang minst 5 årsklasser (18-23 år), som vil utgjøre om lag 75000 menn.

2. De norske myndigheter blir bistått i størst mulig utstrekning av de tyske sivile og militære myndigheter. Mobiliseringen gjennomføres ved et nære samarbeid.

3. I god tid før første mobiliseringsdag:

a) sperres gransen mot Sverige av det størst mulige oppslut av militære formeringer og politi
b) oppsynet langs kysten økes.

4. Kunngjøringen av mobiliseringen av de fem årsklasser skjer deretter først og fremst ved oppslag. Oppslagene blir overalt i hele landet slatt opp samtidig.

Henskapene plikter innen en nærmere bestemt frist å møte på fastsatt sted (samlingsentral). Fristen må i samsvar med de lokale forhold settes forskjellig. I byene og i de tetttere bebyggede steder på landet 24 timer, ellers fra 2 til 5 dager.

5. De som unnlater å møte, blir svantet av kommandovdelingar av militære og politi snarest mulig.

6. På samlestedene siktas mannskapene politisk. Kommunistiske elementar blir utsikt og anbrakt i interneringsleire (Berg, Fredtveit). Tilstede på samlingsentralene bør derfor være de stedlige tillitsmenn i Nasjonal Samling.

7. Fra samlestedene sendes mannskapene avdelingsvis til fortøyningene og derfra si snart som mulig til øvelsesleirene i Tyskland. Det vil være ønskelig (men ikke nødvendig) om mannskapene under oppholdet ved fortøyningene og før avreisen til Tyskland kunne

a) føgeundersøkes

b) uniformeres (jakke, benkläder, lue, støvler, sko, strømper, undertøy).

c) straks settes til begynnerøvelsene.

MR. 11 - 4 ÅRG.

FREDAG, 26. JANUAR 1944

8. De bør ikkegis våpen her i landet. Transporten til Tyskland skal snarest mulig og være gjennomført i løpet av 14 dager.

9. Mannskapene settes inn i formasjoner tilhørende Haffen SS. De bærer SS-uniformer og bør gjøres kjent med at de ikke er tyske, men germanske soldater.

De norske mannskapene har aldri utgjorte mer enn høyst 50 % av vedkommende avdeling (trupp, kompani, bataljon, regiment). De øvrige 50 % bør være tyske mannskap.

10. For de tre nordligste fylkers vedkommende (Finnmark, Troms og Nordland) bør om mulig transportene skje via Kirkenes til russisk Kareljen, hvor mannskapene anbringes i øvelsesleire og settes inn på fronten fra Narvik og sydover.

11. Fortsett fra at kommunistiske elementer utskilles og interneres, bør mobiliseringen omfatta alle mannskap av de nærmere bestemte års-klassen.

Hva angår den krigsviktige industri, bør ingen unntak (reklamator, finne sted. Det gjelder her de yngste årsklasser, og det er praktisk talt ingen faglærte arbeidere mellom dem. Den krigsviktige industri vil derfor ikke bli berørt. Skulle det unntakvis finnes mannskap som arbeider ved krigsviktige anlegg, må disse erstattes ved utskrivning av arbeidsformidlingen".

Før man skal vurdere et dokument som dette, må man først og fremst holde for øye at Riisnæs er en av de mest ytterliggende representanter for forrederipolitikken, at han har knyttet sin skjebne til den mest farlige av alle tyske organisasjoner, Himmels beryktede SS, og at nazismens fall også er punktum for hans eget liv. Han er en fortvilet mann, som vil ta alle midler i bruk for å unngå den truende katastrofe. Det har lenge hersket berettiget tvil om hans mentale tilstand kan betegnes som normal, og dette får man ta passende hensyn til når man vurderer hans forslag.

På den annen side kjønner vi den desperate innstilling som preger de ledende nazister må da deres støtte drømmer står farens sitt fall. Vi kjønner tilhders beryktede bemerkning om at hvis Tyskland skal gi til grunne, så skal en halv verden gi med i øygrunnen. Vi har derfor god grunn til å regne med en slik mulighet som den Riisnæs ruller opp for oss - om ikke før dagen, så dog før frontiden. Det er fullt tenkelig at nazismen i sin dødskamp vil forsøke å rive de okkuperte lands folk med i selve krigsvirvelen.

Vi tror ikke at Riisnæs har stått for sin desparegjopolitikk på ansvarlig tysk hold. Men hvis slike planer settes i verk, da er vårt standpunkt klart og utvetydig. En mobiliseringsaide fra tyskme eller quislingmyndighetene vil resultere i at det norske folket reiser seg som en man. Den vil reise en spontan motstand, hvor alle midler vil bli tatt i bruk.

En tysk mobilisering i Norge vil bety det absolute maksimum av forbrytelse mot folkeretten. Det fins overhode ikke fraser i verden som kan dekke over dette faktum. En tysk mobilisering i Norge vil også være en helt enerstaende forbrytelse mot alle uskrevne lover, mot de ærestegnede og den medisyneskjellige moral som er et uunnværlig grunnlag for menneskenes liv. De tyske militære har sikkert ikke latt seg narre av den disiplin og selvbeherskelse som hittil har karakterisert vår motstand. De vet at ingen nordmann vil ta seg levende til å utføre krigstjeneste for den makt som vi er i erklært krigstilstand med. Det vil bli åpen kamp.

Foreløpig betrakter vi foren for en tysk mobilisering i Norge ikke som en realitet, men som en mulighet vi må være forberedt på. Vi ser Riisnæs' forslag som et uttrykk for enden i de krotser som er drevet lengst på landsforrederiets vei. Vi vet at vår ungdom står kald og relig overfor disse muligheter. Ingen propaganda vil svekke dens nasjonale vil-

NYHETENE FRA LONDON TORSDAG KL. 18.30

Østfronten. I en spesiell dagsordre fra general Govorov ble det meldt i kveld at beleiringen av Leningrad nå er fullstendig brutt og at den røde hær er brutt igjennom det tyske forsvarsystem til en dybde av fra 50 til 100 km. Over 700 steder er blitt befridd.

I følge dagens kommurike fortsetter russerne sine hurtige framstøt fra nord og vest mot knutepunktet Luga langt bak de tyske stillinger. Framskutte avdelinger av de russiske styrker som rykker fram fra Krasnogvardeisk står 90 km fra Luga, mens den annen kolonne som avanserer vest for Novgorod er mindre enn 50 km fra elva Luga. Russiske krigsskip bombarderer tyskarne som trekker seg tilbake mot Estland. Det er de samme krigsskip som hjalp til   bryte de tyske stillinger da offensiven begynte. Russerne hold r nå en strekning på 60 km av jernbanen mellom Tossno og Narva i Estland. Russerne øker sitt press mot jernbanen Leningrad-Kiosks. I  f lge gårsdagens meldinger er Tossno omringet og tropper som tidligere har intatt Grusino på østsiden av Volchov, truer den viktige byen Tsjudevo. I kveld ble det meldt at russerne allerede kjøper i Tsjudevos forsteder.

I løpet av de første ti dagene av den russiske offensiven sør for Leningrad er 40.000 tyske offiserer og menige drept og 3.000 tatt til fange. Ti divisjoner er revet fullstendig opp og andre er tilføyet store tap. Et stort bytte er falt i Russernes hender.

De heftigste kamper foregår øst for Vinnitsa og nord for Kirovograd. Tyskerne angrep med store tank- og infanteristyrker, men ble slått tilbake. Tyskerne forsøker i sitt komme til å gi det utseende av at de har gått fram i dette området, men Moskva melder at alle tyske motangrep er slått tilbake. Tyskernes tap av 144 tanks tirsdag gir en ide om kampenes omfang.

H. H. Kongen mottok i går i høytidelig audiens Sovjetssamveldets nye ambassadør i Norge.

Det britiske arbeiderpartis landsstyre har sendt ut en erklæring der det uttrykker sin dype bekymring for uovererestemmelser mellom Sovjetunionen og Polen, men håper at de amerikanske og britiske regjeringene stadig vil stå til rådighet for å bedre forholdet.

Den amerikanske utenriksminister Cordell Hull opplyste i går at Sovjetsamveldet foreløpig har avslått De forente staters tilbud om å få i stand forhandlinger mellom Sovjet og Polen med sikte på å få gjenopprettet den diplomatiske forbindelse mellom de to land. Sovjetsamveldet har uttrykt sin oppriktigste takk, men hevder at forholdet mellom Sovjetsamveldet og Polen ennå ikke er slik at en kunne gjøre bruk av Amerikans vennskapselige tilbud.

Sovjetretten har nå offentliggjort resultatet av de undersøkelser sitt en spesiell kommisjon har foretatt i anledning av likfunnene i Katynskogen, som siden i fjor er på russiske hender etter eroberingen av Smolensk. Kommisjonen erklærer at den har funnet bevis for at massemordene er begått av tyskerne, og at de døde polakkene er drept høsten 1941 etter at Smolensk var erobret av tyskerne. News Chronicles korrespondent Paul Winterton som sammen med en del andre korrespondenter har besøkt Katyn skriver: Hvis Smolensk ennå var i russernes hender, utviklet slagets gang så hurtig at det var umulig å evakuere det store antall polske fanger, som var satt til veiarbeid i distriktet. Men forsøkte uten held å skaffe transportmidler til å bringe fangene bort. Undersøkelseskommisjonens erklæring stemmer med utsagn fra russiske sivile som forteller at de så polske militære arbeide på marker og veier. En del flyktet, og tyskerne drev en energisk kappjakt på dem. Senere kom den eng Lukkede bil etter den annen til Katynskogen, og polakkene forsøkt etterhvert. Britiske og amerikanske sakkyndige som har vært tilkalt sier at det ikke kan være noen tvil om at polakkene er drept etter at tyskerne kom til Smolensk. - Times skriver at de polske lik som ble funnet i Katynskogen bare var en liten del sammenlignet med de sovjetborgere som ble myrdet og begravet i samme distrikt i

de to årene okkupasjonen varte. De russiske avisene Pravda og Ivestitja gir utførlige referater av kommisjonens rapporter, og fastslår at tyskerenes propagande i forbindelse med massemordene var et overlagt forsøk på å så spild mellom de allierte nasjoner,

Sørfronten. Allierte tropper som rykker fram fra bruhodet sør for Roma har hatt et heftig sammenstøt med en avdeling av Herman Goeringdivisjonen. Trefningen fant sted sørøst for Littorio, og tyskerne ble drevet tilbake. Komunikeat i kild fra det allierte hovedkvarter melder at nye forsterkninger er satt i land, og at britiske og amerikanske tropper ved et begrenset framstøt har utvidet og forstarket stillingen ved bruhodet. Også tyskerne fører fram forsterkningsver.

På den 5te armes hovedfront har franske tropper grobret et viktig høytliggende område. Kommunikat melder om kamper ved Monte Belvedere, 60 km nord for Cassino. I området ved Cassino har amerikanske tropper hatt lokal framgangtross sterkt motstand. Fra Adriaterhavsflynn meldes om intens patruljearbeid.

Dårlig vær har hindret luftoperasjoner i større omfang siste døgn. Det ble dog førstatt tokter over kampområdene, og lette fly foretok angrep mot vei- og jernbanemål i Italia. Herunder ble tre tyske fly skutt ned. To allierte fly gikk tapt. I det østlige Middelhavsområdet ble en fiendtlig konvoi på 22 skip angrepet. 2 av skipene ble senket.

Marsdag ble det meldt over Romakringkasteren at det var innført portforbud i byen fra kl. 19 til 6 på grunn av schatesjehandlinger. I kveld blir det meldt at portforbuddet er utvidet til å gjelde fra kl. 17 til 6. Ifølge sveitsiske meldinger er det erklært beleiringsstilstand i byen, og det har funnet sted gatekamper mellom italienske patrister og tyske soldater.

I Nord-Italia opererer nå over 300,000 vepnede italienske patrioter organisert i fem hovedgrupper under kontroll av en sentral motstandskomite i Milano. De har vært særlig virksomme i området vest for Turin.

Fra general Titos hovedkvarter blir det meldt at friskarene nå har besatt 70 % av Midt-Bosnia.

Tyskerne har beskutt tre opplyste og tydelig markerte hospitalsskip på Alqiers havn og senket det ene med bomber. Mennesketapene var små.

Flyngrep. Såd sterke britiske bombefly fortsatte i går angrepene mot tyske militære mål i Nord-Frankrike, uten å fåide noen tap. Videre ble tyske skip utenfor Norskekysten angrepet. Et middelstort handelsskip, to mindre handelsskip og to eskorteskip ble skadet. Et fly gikk tapt.

Argentina. Utenriksminister Eder, avgå i dag i Underhuset en erklæring i forbindelse med Argentinas brudd på den diplomatiske forbindelse med Tyskland og Japan. Den britiske regjeringen hilser dette tiltak med glede og hoper at dette bruddet vil bli fulgt av øyeblikkelig og effektiv aksjon mot hele fiendens spionasjessystem i Argentina og at det vil bli tatt skritt til å sette en stopper for all annen fiendtlig virksomhet på Argentinas jord. Ved slike skritt kan den argentinske regjeringen fordrive den uro som en rekke begivenheter i Argentina har voldt i den siste tid. Times skriver at den aksjon som følger etter bruddet viser hvor meget det er verdt Amerikas utenriksminister uttaler: Vi har hatt mistillit til den argentinske regjeringen. Den har nå tatt et klokt skritt, men vi holder vår mening om den tilbake inntil den tar sitt neste skritt. Ribbentrop uttaler at den argentinske regjeringen har gitt etter for amerikansk press og for å nyte godt av Amerikas venne. Tyskia betegner Argentinas brudd med Tyskland som en politisk seier for de allierte. De spanske avisene brakte meldingen om bruddet uten kommentarer. News Chronicle skriver at Franco kommer til å følge utviklingen i Argentina, for Spania er gi nære mitter i en lignende situasjon.

Spanias holdning. Fra Spania blir det meldt at Frans regjering vil trenne strenge forholdsregler for å hindre at det blir lagt bomber i appelsinlaster til England. Videre er tyskere i de høyner hvor det er forekommet sabotasjehandlinger anmeldet om å forlate stedet.